

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.464/2025/6-II.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Császi Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe1

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Hegyvári Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe2

A per tárgya:

hagyatéki hitelezői igény

Az elsőfokú bíróság:

Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

8.P.20.358/2024/21.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.511.925 (egymillió-ötszáztizenegezezer-kilencszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

A pártfogó ügyvéd másodfokú díjának viselésére a felperes köteles.

A felmerült 2.500.000 (kétfmillió-ötszázzezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és az alperes testvérek, szüleik néhai név1 (a továbbiakban: I. rendű örökhagyó) és néhai név2 (a továbbiakban: II. rendű örökhagyó).

[2] Az alperes 20-22 évvel ezelőtt az Amerikai Egyesült Államokba költözött, ahol azóta is életvitelszerűen él. Évente jellemzően két alkalommal utazott Magyarországra 10-14 napos időtartamra. A felperes 2011-től halálukig segítette szüleit; gondozta, gyógyíttatta

őket, a mindennapokban segítségükre volt. A szülők még életükben a felperesnek és az alperesnek személyenként 8.500.000 forintot juttattak.

[3] Az I. rendű örökhagyó 2019. augusztus 13-án, a II. rendű örökhagyó 2021. július 14-én halt meg; utánuk a felperes és az alperes a törvényes öröklésre jogosultak. Hagyatékukat dr. Tokárné dr. Papp Ágnes közjegyző a 2023. május 31-én jogerőre emelkedett 32019/N/60/2022/51. számú hagyatékátadó végzéssel $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban a felperes és az alperes részére törvényes öröklés címén ideiglenes hatállyal adta át.

[4] A felperes és az alperes között osztályos egyezés nem jött létre.

[5] A felperes első keresetében az alperes kötelezését kérte 15.848.141 forint és annak 2023. január 1-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére.

[6] Második keresetében a dr. Tokárné dr. Papp Ágnes közjegyző 32019/N/60/2022/51. számú ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzésében foglaltaktól eltérően kérte megállapítani a törvényes öröklés rendjét az alábbiak szerint.

[7] Az I. rendű örökhagyó hagyatékaként nyilvántartott

- a helység2 helyrajzi szám1 helyrajzi számú, természetben cím6 szám alatti társasházi lakás ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a helység2 helyrajzi szám2 helyrajzi számú, természetben cím7 szám alatti társasházi garázs $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a helység2 helyrajzi szám3 helyrajzi számú, zártkerti kert és gazdasági épület 2/4 tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a rendszám1 forgalmi rendszámú, HONDA gyártmányú GE4 típusú személygépkocsit a felperes 100% arányban,

- a cég1-nél vezetett bankszámlaszám1 számú bankszámlát a felperes 100% arányban, a fenti számla egyenlegét a felperes 50%, alperes 50% arányban, ha a Magyar Államkincstár által nyilvántartott értékpapírállomány (bankszámlaszám3 számú értékpapírszámla, a Magyar Állampapír Plusz 2024/06 megnevezésű értékpapír, bankszámlaszám4 számú értékpapírszámla, bankszámlaszám2 számú tartós befektetési számla) kizárólag a felperes tulajdonába kerül,

- a Magyar Államkincstár által nyilvántartott értékpapírállományt (a bankszámlaszám3 számú értékpapírszámla, a Magyar Állampapír Plusz 2024/06 megnevezésű értékpapír és hozama, a bankszámlaszám4 számú értékpapírszámla, a bankszámlaszám2 számú tartós befektetési számla, az Egyéves Magyar Állampapír 2019/48 megnevezésű értékpapír és hozama, az Egyéves Magyar Állampapír 2020/06 megnevezésű értékpapír és hozama, a Kétéves Magyar Állampapír 2019/H3 megnevezésű értékpapír és hozama, a Kétéves Magyar Állampapír 2020/H1 megnevezésű értékpapír és hozama, a Prémium Magyar Államkötvény 2019/L megnevezésű értékpapír és hozama, a bankszámlaszám3 számú értékpapírszámla, a bankszámlaszám4 számú értékpapírszámla, a bankszámlaszám2 számú tartós befektetési számla) a felperes 100% arányban örökölje.

[8] A II. rendű örökhagyó hagyatékaként nyilvántartott

- a helység2 helyrajzi szám1 helyrajzi számú, természetben cím6 szám alatti társasházi lakás $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a helység2 helyrajzi szám2 helyrajzi számú, természetben cím7 szám alatti társasházi garázs $\frac{1}{2}$ tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a helység2 helyrajzi szám16 helyrajzi számú külterületi szántó 1/1 tulajdoni illetőségét az alperes 100% arányban, ha a „többi” földterület (a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9,

helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú, a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú, a helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú) kizárólag a felperes tulajdonába kerül,

- a helység3 helyrajzi szám5 helyrajzi számú, természetben cím15 szám alatti lakóház, udvar 1/5 tulajdoni illetőségét a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú külterületi szántó ingatlanok 1/1 tulajdoni illetőségét a felperes 100% arányban,

- a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú külterületi szántó ingatlanok 1/1 tulajdoni illetőségét a felperes 100% arányban,

- a helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú külterületi szántó ingatlanok 1/1 tulajdoni illetőségét a felperes 100% arányban,

- a cég1 által vezetett bankszámlaszám5 számú bankszámlát, egyenlegét és kamatát a felperes 100% arányban,

- a cég1 által vezetett bankszámlaszám6 számú értékpapír számlát, egyenlegét és kamatát a felperes 100% arányban, valamint a számlán nyilvántartott cég2 törzsrészcsevény megnevezésű értékpapírt és hozamát a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a cég4 által nyilvántartott 2 db „A” típusú, bemutatóra szóló, szám4 sorszámmú részvcényt és hozamát a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- a cég3 f.a. adóssal szemben fennálló követelést a felperes 50%, az alperes 50% arányban,

- az örökhagyót a közte és a cég5 között a helység2 helyrajzi szám16 helyrajzi számú ingatlan vonatkozásában 2017. február 27-én létrejött haszonbérleti szerződés alapján megillető jogokat az alperes 100% arányban, ha a „többi” földterület vonatkozásában (a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú, a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú, a helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú ingatlanok) ugyanezek a jogok kizárólag a felperes tulajdonába kerülnek,

- az örökhagyót a közte és név4 között a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú ingatlanok, valamint a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú ingatlanok, továbbá a helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában 2019. november 25-én létrejött haszonbérleti szerződés módosítások alapján megillető jogokat a felperes 100% arányban örökölje.

[9] A II. rendű örökhagyó hagyatékeként nyilvántartott vagyontárgyakat terhelő kötelezettségeket

- az örökhagyót a közte és a cég5 között a helység2 helyrajzi szám16 helyrajzi számon nyilvántartott ingatlan vonatkozásában 2017. február 27-én létrejött haszonbérleti szerződés alapján megillető kötelezettségeket az alperes 100% arányban, ha a „többi” földterület vonatkozásában (a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú, a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú, a helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú ingatlanok) ugyanezek a kötelezettségek kizárólag a felperes tulajdonába kerülnek,

- az örökhagyót a közte és név4 között a helység4 helyrajzi szám8, helyrajzi szám9, helyrajzi szám10, helyrajzi szám11 helyrajzi számú ingatlanok, valamint a helység3 helyrajzi szám6, helyrajzi szám7, helyrajzi szám17, helyrajzi szám18 helyrajzi számú ingatlanok, továbbá a

helység5 helyrajzi szám12, helyrajzi szám13, helyrajzi szám14, helyrajzi szám15 helyrajzi számú ingatlanok vonatkozásában 2019. november 25-én létrejött haszonbérleti szerződés módosítások alapján megillető kötelezettségeket a felperes 100% arányban örökölje.

[10] A cég3 f.a. adóssal szemben fennálló követelés módosítását kérte a Szombathelyi Törvényszék 5.Fpk.14/1991/2951. számú jogerőre emelkedett végzése alapján.

[11] Kérte a helység2 helyrajzi szám19 helyrajzi számú ingatlan és az alperesnek ingyenesen juttatott 8.500.000 forint hozzászámítását a hagyaték tiszta értékéhez.

[12] Perköltségét felszámította azzal, hogy jogi képviselője pártfogó ügyvédként jár el.

[13] A felperes első keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 7:96. § (1) bekezdésére, második keresetét a Ptk. 7:56. § (1) bekezdésére alapította.

[14] Hagyatéki hitelezői igényét az alapozza meg, hogy 2011-től egyedül látta el az örökhagyók gondozását, ápolását; a tartásukról egymaga gondoskodott. Ez a kötelezettség az alperest is terhelte, azonban annak nem tett eleget; a felek a nyújtott szolgáltatások kompenzálásáról nem tudtak megegyezni.

[15] Bár az örökhagyók konkrét, írásbeli kikötést nem tettek az osztályrabocsátás kötelezettségével kapcsolatban, a körülményekből mégis arra lehet következtetni, hogy anyjuk a helyrajzi szám19 helyrajzi számú ingatlant a hozzászámítás kötelezettségével adta az alperesnek. A személygépkocsi tulajdonába adását az alperes külföldön élésével indokolta. A felperes a kapott 8.500.000 forintot átadta apjának a bankszámlaszám2 számú értékpapírállományként. A cég1-nél vezetett bankszámlaszám1 számú számlán lévő pénzösszeg a felperes tulajdona.

[16] Az alperes ellenkérelme az eljárás megszüntetésére irányult a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 240. § (1) bekezdés a) pontja alapján. A kereset idő előtti, mert az öröklés következtében a hagyatéki vagyon tárgyai a felperessel közös tulajdonukba kerültek, amelynek megszüntetéséhez a hagyaték teljes hatályú átadása szükséges.

[17] Elévülési kifogást terjesztett elő; az I. rendű örökhagyó vonatkozásában megfogalmazott teljes igény elévült, mert a felperes követelését csak 2024. augusztus 29-én érvényesítette. A II. rendű örökhagyó viszonylatában legfeljebb 2019. augusztus 29. - 2021. július 14. időszak vonatkozásában lenne jogosult a felperes az igény érvényesítésére.

[18] Érdemben a kereset elutasítását kérte; vitatta, hogy a szülők tartásra, gondozásra szorultak volna, és az e címen érvényesített követelés hagyatéki hitelezői igénynek minősülne.

[19] A második kereset tekintetében előadta, hogy a felek között osztályos egyezség nem jött létre, így a hagyaték átadására a törvényes öröklés szabályai szerint került sor. Vitatta, hogy a helyrajzi szám19 helyrajzi számú ingatlant az osztályrabocsátás kötelezettségével kapta. Megjegyezte, hogy a felperes a II. rendű örökhagyó cég6 helység2 fiókjánál tartott megtakarítást magához vette; ezen összeg osztályra bocsátása elmaradt.

[20] A 8.500.000 forint juttatást mindkét fél megkapta, ezért ezek osztályra bocsátása nem eredményezne változást a hagyatéki osztályban. Vitatta, hogy a cég1-nél vezetett bankszámlaszám1 számú számlán lévő pénz a felperes tulajdona, hogy a megjelölt értékpapírszámla és az azon kezelt értékpapírok, illetve befektetési számla a felperest illeti. Sérrelmezte, hogy a felperes az I. rendű örökhagyó Magyar Államkincstárnál vezetett bankszámlaszám3 számú számláját, valamint a bankszámlaszám2 tartós befektetési számláját megszüntette és az egyenlegeiket felvette.

[21] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet és az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 635.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédje díjának viselésére a felperes köteles; a felperes költségmentessége folytán előzetesen le nem rótt 1.500.00 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[22] Az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Hetv.) 6. § (1) bekezdés *f)*, *i)*, *m)* pontja, 114. §-a értelmében nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a 32019/N/60/2022/51. számú hagyatékátadó végzés 2023. május 31-én jogerőre emelkedett, a felperes pedig a keresetlevelet 2023. június 28-án, az ideiglenes hatályú hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül benyújtotta. Mindemellett a felperes nem a közös tulajdon megszüntetése címén terjesztette elő igényét.

[23] A felek az örökhagyók gyermekeiként, a Ptk. 7:55. § (1), (2) bekezdésére figyelemmel fejenként egyenlő részben örökölnék; az örökhagyók után végintézkedés nem maradt.

[24] Az első keresetet a Ptk. 4:196. § (1), (2) bekezdése, 7:96. § (1) bekezdése alapján vizsgálta és alkalmazta a Legfelsőbb Bíróság PK 89. számú állásfoglalásában meghatározott jogértelmezési szempontokat.

[25] Következtetése szerint a felperes nem minősül hagyatéki hitelezőnek. A felperes elismerése és tényelődása alapján megállapítható volt, hogy az örökhagyók részére a tartást, gondozást, ápolást családjogi kötelezettségére tekintettel, mint a néhaiak gyermeke nyújtotta. Azt is elismerte a felperes, hogy e kötelezettségét nem örökségi juttatás ígérete ellenében tette; az örökhagyók gondozásával, ápolásával felmerülő kiadásai, költségei megtérítését nem kérte a szüleiktől még azok életében.

[26] Az ítélezési gyakorlat szerint azonban a családjogi alapon tartásra kötelezett személy által az örökhagyó részére nyújtott szolgáltatásokon nyugvó hitelezői igényt csak az örökségi juttatás ígérete alapozhatja meg, a remélt szolgáltatásnak ilyen hatása nincs (a Kúria Pfv.20136/2012/9. számú határozta). Az ígéretnek kifejezettnek és egyértelműnek kell lennie; hagyatéki hitelezői igényt csak az örökségi juttatás ígérete alapozhat meg, a remélt ellenszolgáltatásnak ilyen hatása nincs (a Kúria Pfv.20462/2014/7., Pfv.21148/2019/5. számú határozata; a BH1997. 25., BH2001. 476. számon közzétett döntések).

[27] A felperes – az alperes által nem vitatott – állítása szerint maga nyújtotta a felek szüleinek a tartást és ebből eredően keletkezett „megtérítési igénye”. Úgy nyilatkozott, hogy családjogi viszony alapján, nem az örökségből való részesülése reményében teljesített, amire az alperes is köteles lett volna. Perbeli igényét azonban nem a tartási kötelezettségre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre [a Ptk. 4:194. § (1) bekezdése, 4:196. § (2) bekezdése, 4:201. § (1) bekezdése] alapította.

[28] Hagyatéki hitelezői igénynek csak akkor tekinthető a tartási kötelezettség teljesítéséből eredő, teljesített tartási igény, ha azt örökség reményében nyújtotta a felperes. Az adott ügyben a felperes maga ismerte el, hogy ilyen reménye nem volt.

[29] Az első kereseti kérelemhez kapcsolódó elévülési kifogást az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:22. § (1), (2) bekezdése, az általános elévülési szabályok szerint bírálta el, és azt nem találta alaposnak. Megállapította, hogy a hagyatéki hitelezői igény érvényesítésének határideje a szülők halálával nyílt meg; az I. rendű örökhagyó vonatkozásában 2019. augusztus 13-án, a II. rendű alperes tekintetében 2021. július 14-én kezdődött. A felperes igényét az általános elévülési időn belül érvényesítette, hiszen a keresetlevelet már 2023. június 28-án előterjesztette.

[30] A második kereset elbírálása során abból indult ki, hogy a felperes az I. és a II. rendű örökhagyó hagyatékát a törvényes öröklés rendje szerint, de az ideiglenes hagyatékátadó végzéstől eltérően kérte átadni, figyelemmel az alperes osztályrabocsátási kötelezettségére, a felek közötti egyezsége, a néhai anyjuk akaratára. Következtetése szerint a felperes ténylegesen egy osztályos egyezség létrehozását kérte a bíróságtól.

[31] A Ptk. 7:56. § (1) bekezdése, és a 7:57. § (1), (2) bekezdése értelmében ezt az igényt sem találta alaposnak. Mindkét félnek osztályrabocsátási kötelezettsége állt fenn a részükre juttatott, személyenként 8.500.000 forint összeg tekintetében, a pénzkezelés módjától függetlenül. Az elsőfokú eljárásban teljesített anyagi pervezetést emelte ki; a felperes tényelődása, az érvényesíteni kívánt jog és a kereseti kérelem közötti összefüggés levezetésére vonatkozó jogi érvelés ellentmondó volt e hagyatéki tárgy tekintetében.

[32] A felperes által előadott tényekből nem az érvényesíteni kívánt jog következett. Nyilatkozatának tartalma szerint igényét arra alapította, hogy az összegből megvásárolt állampapírok és hozamaik az ő tulajdonát képezik. Kereseti kérelmét azonban nem ilyen jogcímen terjesztette elő.

[33] A helység2 helyrajzi szám19 helyrajzi számú ingatlan tekintetében többszöri felhívás ellenére sem vezette le a felperes – a hagyaték és az osztályra bocsátott ingyenes adományok tiszta értékének összeszámításával nyert, együttes értéknek a törvényes örökrészeknek megfelelő arányos elosztása útján –, hogy mennyi lesz az egy örököstársnak jutó örökrész. Abból nem vonta le az örököstárs által osztályra bocsátott értéket, és ezt figyelembe véve nem vezette le, hogy mennyi illetné meg a felperest, illetve az alperest. Nem határozta meg, hogy az alperes részére még az örökhagyók életében juttatott értékre figyelemmel mennyi illeti meg a hagyatékból. Nem mutatta ki a felperes a fenti számítással azt a többletet, ami az osztályrabocsátás miatt őt megilleti.

[34] Jelentőséget tulajdonított az elsőfokú bíróság annak is, hogy a felperes az I. rendű és II. rendű örökhagyó hagyatékát egységként kezelte. Bírói felhívás ellenére sem tudta feloldani azt az ellentmondást, hogy amennyiben az egyik örökhagyó adta az alperesnek a vagyontárgyat az osztályrabocsátás kötelezettségével, akkor azt mi okból és mire alapítottan veszi figyelembe a másik örökhagyó hagyatékánál.

[35] Ellentmondásos volt a keresetben foglalt nyilatkozat arra vonatkozóan is, hogy az alperesnek az örökhagyók által neki juttatott ingatlanvagyont osztályos egyezségekre kell bocsátania, ám a saját részére juttatott vagyonelemek tekintetében a felperes ettől eltekintett.

[36] A felperes maga is elismerte, hogy a felek között a törvényes öröklési rend érvényesül, az alperessel együtt törvényes örökösök $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban. Ezzel szemben szóban elhangzott, a II. rendű örökhagyó végrendeleti akaratát tartalmazó megállapodásokra hivatkozott. A felek is elismerték, hogy a II. rendű örökhagyó nem végrendelkezett.

[37] Az osztályos egyezség létrejöttére való hivatkozást sem találta alaposnak az elsőfokú bíróság, mert a felek a hagyatéki eljárásban osztályos egyezséget nem kötöttek, közöttük teljes körű, szóbeli megegyezés sem jött létre. A bíróságnak nincs hatásköre arra, hogy az ítéletével a felek között osztályos egyezséget hozzon létre.

[38] Nincs jogi alapja annak, hogy a felperes – a törvényes öröklés rendje szerint, annak mértékétől eltérően – kizárólagos tulajdonába kerüljenek bizonyos vagyontárgyak, így a hagyaték tárgyát képező személygépkocsi, csak abból a tényből kifolyólag, hogy ő tartózkodik Magyarországon.

[39] Ha a felperes szerint mások a tulajdoni arányok, akkor nem a hagyatékban való részesedés jogcímen lehet a keresetet előterjeszteni.

[40] Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség tárgyában. Az alperes perköltségét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: régi Ükr.) 3. § (6) bekezdése alapján, a felszámított összeget mérsékelve határozta meg. Figyelemmel volt arra, hogy az ügy egyszerű megítélésű volt; a bíróságnak jogkérdésben kellett döntenie, így bizonyítást nem folytatott le. Értékelt, hogy az alperes jogi képviselője egy érdemi ellenkérelmet és egy előkészítő iratot terjesztett elő, valamint két perfelvételi tárgyaláson vett részt.

[41] A felperes költségmentessége folytán feljegyzett illeték és a pártfogó ügyvédi díj viseléséről a Pp. 101. § (3) bekezdése, 102. § (6) bekezdése alapján határozott.

[42] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseteinek helyt adó döntés meghozatalát kérte. Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Perköltségét felszámította.

[43] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 365. § (2) bekezdés *a)* pontjára, 369. § (1) bekezdésére, a (3) bekezdés *a)*, *b)*, *c)*, *d)* pontjára alapította. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 265. § (1) bekezdés, a 279. § (1) bekezdés, a Ptk. 7:56. § (1) bekezdés, a 7:94. § (1) bekezdés, a 7:96. § (1) bekezdés rendelkezéseit.

[44] Az első kereseti kérelmét továbbra is a Ptk. 7:96. § (1) bekezdésére alapította. Az alperes az örökhagyók életében, az örökhagyók öregkori ápolásában nem vett részt, azt kizárólag a felperes végezte; a néhai szülők tartásával, ápolásával járó kompenzáció hagyatéki tartozásként merül fel. E körben hivatkozott az ítélkezési gyakorlatra (a Fővárosi Ítéltábla Pf.21014/2009/5. számú határozata), mely szerint a tartás körébe nem csak az anyagi szükségletek kielégítése tartozik; a fizikai segítségre való szorulás önmagában is megalapozza a tartásra való rászorultságot.

[45] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ([36], [43] bekezdések) iratellenes megállapításokat tartalmaz. A felperes nem állította, hogy kötelezettségét nem örökségi juttatás ígérete ellenében tette; nem ismerte el, hogy nem az örökség reményében nyújtotta a tartást. A felperes 2025. május 19-én kelt beadványában tanúbizonyítást indítványozott a tartás, gondozás alátámasztására. A felperes mindkét keresetében azt hangsúlyozta, hogy írásbeli végrendeletek ugyan nem készültek, ám az örökhagyók többször kifejezésre juttatták, hogy a felperesnek kívánnak örökséget juttatni.

[46] A 2025. május 21-i tárgyaláson elhangzott személyes nyilatkozatát idézte („Ugyanaz a feltétel volt végig, a szülők tartásának a kompenzációjának a mértéke”); laikusként tett előadásai igazolják, hogy a keresetében érvényesíteni kívánt összegeket a tartás, gondozás kompenzációjára és szüleinek végakarataira alapozza. Az osztályos egyezség ugyan nem jött létre, de a felek közötti egyezségi kísérlet alátámasztja, hogy a felperes a kezdetektől kifejezetten és egyértelműen érvényesíteni kívánta az örökségi juttatásokat.

[47] Az első kereset a Ptk. 7:94. § (1) bekezdés *c)* pontja szerint érvényesíthető, figyelemmel az ítélkezési gyakorlatra (a Legfelsőbb Bíróság PK 89. számú állásfoglalása; BH1991. 20., BH1993. 428. számon közzétett döntések; a Szegedi Törvényszék Pf.21505/2019/5. számú határozata).

[48] Második kereseti kérelmét a Ptk. 7:56. § (1) bekezdésére alapította. Bár az adott ügyben az örökhagyók konkrét, írásbeli kikötést nem tettek az osztályrabocsátás kötelezettségével kapcsolatban, ám a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a juttatásokat a hozzászámítás kötelezettségével adták. Mivel az alperes ezen osztályrabocsátási kötelezettségének nem tett eleget, a felperes jogosan követeli az érintett vagyonelemek tulajdonába adását.

[49] Másodlagos fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértésre hivatkozott. Kifogásolta, hogy a felajánlott tanúbizonyítás foganatosítása elmaradt, így nem volt lehetősége alátámasztani az örökhagyók részére nyújtott tartást, gondozást.

[50] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és a felperes másodfokú perköltségben marasztalására irányult.

[51] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az örökhagyók életükben mindvégig figyeltek arra, hogy a két gyermekük egyenlő elbánásban részesüljön, azonos juttatásokat kapjon; hangsúlyozták, hogy minden vagyonukat egyenlő arányban kívánják gyermekeik között megosztani. A néhai szülők soha nem nyilatkoztak úgy, hogy bármely gyermekük javára végrendelkezni szeretnének, vagy az azonos mértékű juttatástól el kívánnak térni.

[52] Továbbra is vitatta, hogy a felperes az örökhagyók számára tartást, ápolást nyújtott volna, illetve annak nyújtása esetén az hagyatéki hitelezői igénynek minősülne. A felperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra, hogy ő az örökhagyóknak a tartást, ápolást örökségi juttatás ígérete ellenében nyújtotta. Ez az új tény a másodfokú eljárásban a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján nem állítható. Az elsőfokú eljárás iratainak ismertetésével bemutatta a felperes korábbi, a családjogi kötelezettségből levezethető gondozásra, ápolásra vonatkozó nyilatkozatait.

[53] Mindezek alapján megállapíthatónak tartotta, hogy felperes saját kijelentése szerint családjogi kötelezettségből fakadóan teljesített gondozási, ápolási feladatokat az örökhagyók számára. Az ebből eredő igény utólagos érvényesítése nem teszi azt hagyatéki hitelezői igényyé. A tévesen megjelölt jogcím okán az elsőfokú bíróság helyesen döntött a bizonyítás mellőzéséről és a kereset elutasításáról. Mindemellett az örökhagyók tartásra nem szorultak, megfelelő jövedelemmel rendelkeztek (a Fővárosi Ítéltábla Pf.20094/2025. számú határozata).

[54] A második kereset tekintetében azt emelte ki, hogy az örökhagyók után végintézkedés nem maradt. A felek között osztályos egyezség nem jött létre. Ezért nincs mód arra, hogy a hagyaték átadására a törvényes öröklés rendjétől eltérően kerüljön sor. A felperes kérelme – annak tartalma szerint – egy osztályos egyezség létrehozására irányult, amelyre bírósági ítélettel nincs lehetőség.

[55] A fellebbezés alaptalan.

[56] Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az alperes eljárás megszüntetése iránti kérelmét elutasító rendelkezése [Pp. 358. § (5) bekezdés], ezért azt a másodfokú felülbírálat nem érinthette. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletnek a keresetet elutasító rendelkezéseit bírálta felül a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között [Pp. 370. § (1) bekezdése].

[57] Felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (1) bekezdése, (3) bekezdés c) pontja szerint gyakorolva vizsgálta az elsőfokú bíróság eljárás szabályszerűségét és azt, hogy a megállapított tényekből levonható-e az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés.

[58] A fellebbező nem jelölte meg, hogy a tényállás módosítását, kiegészítését miként kéri és a másodfokú eljárásban bizonyítás lefolytatását nem kérte; az elsőfokú bíróság nem az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntést. Ezért a Pp 369. § (3) bekezdés a), b), d) pontjában szereplő felülbírálati jogkör nem volt gyakorolható.

[59] Az elsődleges fellebbezési kérelem az érdemi döntés anyagi jogi szempontú vizsgálatát célozta. Az első kereseti kérelemmel összefüggésben a fellebbező a Ptk. 7:94. § (1) bekezdésének és a 7:96. § (1) bekezdésének sérelmét állította.

[60] Az elsőfokú bíróság helyesen azonosította az alkalmazandó jogszabályok körét. A Ptk. 7:94. § (1) bekezdése határozza meg, hogy mi tekintendő hagyatéki tartozásnak. Ennek során az örökhagyó tartozásának minősül az örökhagyó részére nyújtott gondozás ellenértéke is [Ptk. 7:94. § (1) bekezdés c) pontja]. A hagyatéki tartozásnak ezen a minőségén és fennállásán nem változtat, hogy az – akár az öröklés megnyílt előtt, akár utóbb – az örökös mint hitelező javára keletkezett [Ptk. 7:94.§ (2) bekezdése].

[61] A hagyatéki tartozásokért az örökösök a Ptk. 7:96. §-ában szabályozott módon a hagyatéki vagyontárgyakkal, illetve azok értéke erejéig felelnek. Örökrészüket a hagyatéki tartozások kielégítése után fennmaradó tiszta hagyatékból (hagyatéki értékből) kapják meg. Az örökösök felelőssége egymás közti viszonyukban tehát a hagyatékban való részesedés mértékéhez igazodik. Ezen nem változtat az sem, hogy ha az egyik örököstárs egyben hagyatéki hitelező is; a hagyatéki tartozás arányos részét (mint örököstárs) neki is viselnie kell.

[62] Az örökhagyó személyével összefüggő tartozások körébe sorolandó, az örökhagyó ápolásával, gondozásával, tartásával vagy gyógykezelésével kapcsolatban felmerült költségek vizsgálatakor nem mellőzhető az ítélkezési gyakorlatot alakító, a Kúria 1/2014. Jogegységi határozatával továbbra is irányadónak tekintett, a Legfelsőbb Bíróság PK 89. számú állásfoglalás b) pontja. A bírói gyakorlat a tartásra köteles hozzátartozók, valamint a tartásra nem kötelezett távolabbi rokonok tekintetében is elismerte a tartással felmerült szolgáltatásaik megtérítésének igényét. A családjogi alapon tartásra kötelezett személy által az örökhagyó részére nyújtott szolgáltatásokon nyugvó hitelezői igényt azonban csak az örökségi juttatás ígérete alapozhatja meg; a remélt ellenszolgáltatásnak ilyen hatása nincs.

[63] Az előbbiek alapján a jogvita lényege annak eldöntése, hogy hagyatéki tartozás-e a felperes követelése vagy sem. A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás iratai alapján vizsgálta a törvényszék jogi következtetésének helyességét.

[64] Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a Ptk. 4:196. § (1), (2) bekezdése alapján a feleknek jogszabályon alapuló tartási kötelezettsége állt fenn szüleikkel szemben. Ezért az elsőfokú ítéletben is bemutatott ítélkezési gyakorlat alapján jelentősége volt annak, hogy a felperes tartási kötelezettségét örökségi juttatás ígérete ellenében teljesítette-e.

[65] A felperes személyesen benyújtott keresetlevelében (Szegedi Járásbíróság 11.P.21.332/2023. számú irat), majd annak pontosításaiban (Érdi Járásbíróság 8.P.21.188/2023/3., 6., 7. számú beadványok; Budapest Környéki Törvényszék 8.P.20.358/2024/5., 16. számú beadványok) azonos tartalommal adta elő, hogy szüleit, mint gyermek, és ebből adódó családjogi kötelezettségét teljesítve gondozta, ápolta; azt örömmel, szeretettel tette meg. A felperes a nyújtott ápolás, gondozás ellenértékét a szüleitől nem követelte vissza és azt nem örökségi juttatás ellenében nyújtotta.

[66] A felperes nem tett arra vonatkozó nyilatkozatot, hogy szüleivel a tartási, ápolási tevékenységről, annak ellentételezéséről akár csak szóban egyeztettek volna. A fenti iratokban is azt említette, hogy az alperesnek tett erre vonatkozó utalásokat, majd jelezte azt is – ugyancsak az alperesnek –, hogy kompenzációt vár tőle; az arányos teherviselés a gyermekek törvényi kötelezettsége. Az alperes azonban mindenáron a szülőktől származó fizetésre gondolt, ami a felperes számára elfogadhatatlan volt, „hisz az ember a szüleit nem a szülőktől származó fizetésért ápolja”.

[67] A felperes a perfelvételi tárgyaláson is megerősítette az írásbeli beadványokban tett nyilatkozatait. A 2025. március 17-i tárgyaláson (Budapest Környéki Törvényszék 8.P.20.358/2024/10. számú jegyzőkönyv) előadta, hogy a családjogi kötelezettségéből levezethetően gondozta, ápolta a szüleit.

[68] Mindezek alapján az elsőfokú ítélet indokolásának [36], [43] bekezdései nem tartalmaznak iratellenes megállapításokat.

[69] Az elsőfokú bíróság az előbbi peradatok helyes értelmezésével következtetett arra, hogy az örökhagyók a gondozásukért, a részükre nyújtott segítségért nem ígértek hagyatékából való részesítést a felperesnek; ebből következően azok ellenértéke nem minősíthető hagyatéki tartozásnak. Ebből a szempontból az örökhagyók akarata a meghatározó és ezen nem változtatna az a körülmény sem, hogy a felperes a tartásért, gondozásért ellenszolgáltatást remélt. Az ápolási, gondozási szolgáltatásokért remélt ellenszolgáltatás az örökhagyók konkrét ígérete hiányában a hagyatéki hitelezői igényt nem alapozza meg. Az adott ügyben azonban a felperes nem is az örökhagyóktól, hanem örököstársától „remélte” az ellenszolgáltatást; ez az örökhagyók tartozásaként nem értelmezhető, nem tartozik a Ptk. 7:94. § (1) bekezdés c) pont fogalmi körébe.

[70] Az örökhagyók örökségi juttatásra vonatkozó ígérete hiányában nem volt jelentősége annak, hogy a felperes pontosan milyen mértékű, terjedelmű gondozási tevékenységet folytatott. Ezért az elsőfokú bíróság megalapozottan mellőzte az e körülmények alátámasztása érdekében előterjesztett bizonyítási indítványt.

[71] A Pp. 276. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett rendeli el a bizonyítást. Örökségi ígéret hiányában szükségtelen volt a felperes ápolási, tartási tevékenységének pontos feltárása. A törvényszék eljárása a Pp. 276. § (5) bekezdésének megfelelt, ezért nem sérültek az eljárási kódex bizonyítási érdeket meghatározó [Pp. 265. § (1) bekezdés] és a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó [Pp. 279. § (1) bekezdés] szabályai sem. Eljárási szabálysértés hiányában a másodlagos, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését célzó fellebbezési kérelem sem alapos.

[72] Kiemeli azonban a Fővárosi Ítéltábla, hogy a bizonyítékok téves mérlegelése az érdemi döntés anyagi jogi szempontú felülbírálata során értékelhető. A Pp. 276. § (1), (5) bekezdése értelmében a bíróság határoz arról, hogy a felek által előterjesztett bizonyítási indítványok alapján mely bizonyítást rendeli el és folytatja le. A bíróság nem köteles valamennyi bizonyítási indítványnak eleget tenni. A bíróság – a Pp. 279. § (1) bekezdésében írtak szerint – a bizonyítékok mérlegelése során értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották, vagy sem.

[73] Az idézett rendelkezéseknek tehát a tényállás megállapítása szempontjából van jelentősége, amely tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

[74] A bizonyítás lefolytatásának elmaradása – a tényállás hiányosságai, pontatlanságai miatt – téves jogi következtetést eredményezhet, ami viszont az érdemi döntés anyagi jogi szempontú felülbírálata során értékelhető [Pp. 369. § (3) bekezdés]. Ugyanígy a bizonyítékok téves mérlegelése sem tekinthető eljárási szabálysértésnek; ha az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelése során a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltak megsértésével kirívóan okszerűtlenül, a jogszabályi előírásnak ellentmondóan jár el, azt a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során orvosolhatja a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint eljárva. Amennyiben az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás miatt a tényállás feltáratlan, az érdemi döntés meghozatalához szükséges bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, az eltérő eljárásjogi szabály alapján eredményezheti az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, illetve szintén az anyagi jogi felülbírálat során értékelhető [Pp. 369. § (3) bekezdés a), b) pontja]. Mindezekre figyelemmel nem volt olyan eljárási szabálysértés, amely a Pp. 381. §-a értelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

[75] Az ítéltábla a második keresetet elutasító ítéleti rendelkezéssel is egyetértett. A jogorvoslati kérelemben megsértett jogszabályként megjelölt Ptk. 7:56. § (1) bekezdése a leszármazók osztályrabocsátási kötelezettségét tartalmazza. A rendelkezés célja, hogy a közösen öröklő leszármazók viszonylagosan egyenlő mértékben részesüljenek a hagyatékából. Az osztályrabocsátás konjunktív törvényi feltételei a törvényes öröklés fennállta; a leszármazók közös öröklése; olyan leszármazók között valósul meg, akik ténylegesen örökölnék; csak kifejezetten az örökhagyótól származó ingyenes adományt lehet figyelembe venni; azt az ingyenes adományt lehet tekintetbe venni, amit az örökhagyó hozzászámítási kötelezettséggel adott.

[76] Az ítélezési gyakorlat szerint az örökhagyó által kikötött hozzászámításnak a juttatáskor kell megtörténnie, a megadományozotthoz címzett nyilatkozáttal (BH1998. 589. számon közzétett döntés). Előfordulhat azonban az is, hogy az örökhagyó ilyen nyilatkozatot nem tett, de a körülményekből arra lehet következtetni, hogy a hozzászámítási kötelezettség volt a nyilvánvaló szándéka. A Pp. 265. § (1) bekezdésére tekintettel az osztályrabocsátási kötelezettséggel történt ingyenes adományozást annak a személynek kell bizonyítania, aki hivatkozik rá; aki a megadományozottal szemben az osztályrabocsátás kötelezettségével a hagyatékából részesedni akar.

[77] A Ptk. 7:57. §-a bemutatja az osztályrabocsátás foganatosítását. Az osztályrabocsátás egy számítási mód az örökhagyó hagyatékának a felosztására; kiszámítása több lépésben történik. Ennek során az egyes örökhagyókra lebontva meg kell határozni az ingyenes adományok juttatáskori tiszta értékét; az ingyenes adomány és a hagyaték értékét össze kell számítani; az így összeállított értékből meg kell határozni a törvényes örökrészt; az ingyenes adomány értékét le kell vonni a számított törvényes örökrészből.

[78] Az adott ügyben a peradatok nem támasztották alá a fenti törvényi feltételek fennálltát. A kereseti kérelem az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése ellenére ellentmondásos és részben hiányos volt. A felperes elmulasztotta a Ptk. 7:57. § rendelkezéseinek megfelelő részletes levezetését annak, hogy az osztályrabocsátás számítását az egyes örökhagyók esetében miként kívánja. Nem bizonyította és bizonyítási indítvány előterjesztését is elmulasztotta az ingyenes adományok körének és az örökhagyók hozzászámítási kötelezettséget alapító rendelkezésének feltárása, alátámasztása céljából.

[79] A törvényes öröklés rendje szerint kívánta maga is a hagyaték átadását, aminek ellentmond az örökhagyók „szándékára” vonatkozó, végrendelezési akarat sejtetésére irányuló, bizonyítatlan állítása. Az egyes vagyontárgyak saját tulajdonúként megjelölése a Ptk. 7:56. §-ára alapított igény érvényesítése körében szintén nem értelmezhető.

[80] Nem bizonyította a felperes az egyes vagyonelemekre vonatkozó „megegyezést” és az osztályos egyezség létrejöttét sem. A Hetv. 6. § (1) bekezdés *k)* pontja, 94. § (1), (2) bekezdése szerint az örökösök eltérhetnek a törvényes, vagy végrendeleten alapuló öröklés rendjétől, illetve arra is lehetőség van, hogy az örökös az örökléssel megszerzett hagyatéki vagyont elajándékozza a hagyatéki eljárás során örökösársának, az öröklésben érdekelt más személynek. A peradatok azonban nem támasztották alá, hogy a hagyatéki eljárás során osztályos egyezség, vagy ajándékozás jött volna létre.

[81] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit.

[82] A jogorvoslati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 364. §-ával alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében a pereszes felperest kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére, melynek összegét a felszámítással egyezően, a 33.016.407 forint fellebbezett érték és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM

rendelet 3. § (1) bekezdés *a), b)* pontja szerint 1.190.492 forint + áfa összegben határozta meg. A pártfogó ügyvédi díjat a pervesztességére tekintettel a felperes viseli [Pp. 101. § (3) bekezdés *e)* pont].

[83] A felperes személyes költségmentességére figyelemmel a felmerült fellebbezési illeték az állam terhén marad [a Pp. 102. § (6) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdése].

Budapest, 2025. december 2.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

Dr. Stecbauer Anita s.k.
előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró